

Einen Schaden vergüten

czyli o imperatywie
wynagrodzenia szkód
popętnionych przez Niemców
w Polsce 1939–1945

Monografie
Kolegium
Jagiellońskiego

Rada programowa serii:

przewodniczący: prof. KJ dr hab. Grzegorz Górski (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

prof. Ivana Butoracova Sidlerova PhD (University of St. Cyril and Methodius, Trnava, Slovakia)

prof. dr hab. Krzysztof Górski (Jet Propulsion Laboratory NASA, Pasadena, CA, USA)

prof. RN dr Josef Navratil PhD (University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic)

ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

prof. UMK dr hab. Marek Zajko (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, Polska)

prof. KJ dr hab. Krystyna Żuchelkowska (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

Einen Schaden vergüten

czyli o imperatywie
wynagrodzenia szkód
popętnionych przez Niemców
w Polsce 1939–1945

Joanna
Górska-
Szymczak
Grzegorz
Górski

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE

Monografie
Kolegium
Jagiellońskiego

Toruń 2021

JAGIELLOŃSKI
INSTYTUT WYDAWNICZY

Recenzenci: prof. dr Radek Jurčik, Ph.D.
doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hajek, Ph.D., MBA

Redaktor prowadzący: Beata Króliczak-Zajko

Korekta: Anna Filipaska

Opracowanie graficzne: Beata Króliczak-Zajko

Skład: Paweł Banasiak

Copyright by © Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” s.c.
oraz Jagielloński Instytut Wydawniczy & Joanna Góraska-Szymczak, Grzegorz Górski

Współpraca wydawnicza:

Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” s.c. oraz Jagielloński Instytut Wydawniczy
Toruń 2021

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.

ul. H. Piskorskiej 12/23

87-100 Toruń

tel. 56 648 55 53, e-mail: info@weakapit.pl

ISBN 978-83-63955-88-5

JAGIELLOŃSKI
INSTYTUT WYDAWNICZY

Jagielloński Instytut Wydawniczy

ul. Szosa Bydgoska 50

87-100 Toruń

tel. 56 651 97 81

ISBN 978-83-65824-48-6

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa: www.weakapit.pl, tel. 601 880 321

MD-
machinadruku

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

Wstęp	7
I. Niemieckie zbrodnie ludobójstwa w I połowie XX wieku	17
Wprowadzenie	19
Ludobójstwo w Afryce Południowo-Zachodniej (Namibii) i w Afryce Wschodniej	22
Niemieckie zbrodnie podczas I wojny światowej	24
Podsumowanie	27
II. Instytucja reparacji w prawie międzynarodowym w XX wieku	29
Wprowadzenie	31
Reparacje w prawie międzynarodowym	31
Reparacje niemieckie po I wojnie światowej	33
Ustalenia konferencji poczdamskiej oraz traktatu paryskiego na temat reparacji niemieckich	36
Reparacje niemieckie na rzecz Polaków poszkodowanych przez III Rzeszę	38
III. Powstanie i charakter prawnoustrojowy PRL	41
Wprowadzenie	43
Prawnoustrojowe uwarunkowania powstania Polski Ludowej ..	44
Sytuacja prawna państwa polskiego od lipca 1944 roku	49
Podstawy prawnoustrojowe Polski Ludowej do lutego 1947 roku	54
Mała konstytucja z 1947 roku	61

Uchwalenie Konstytucji PRL w 1952 roku	63
Naczelne zasady ustrojowe Polski Ludowej	67
IV. Polska Rzeczpospolita Ludowa i jej sytuacja prawna	
w 1953 roku	77
Wprowadzenie	79
PRL jako sowiecki protektorat	79
Sytuacja międzynarodowa PRL w 1953 roku	83
Sytuacja międzynarodowa PRL w 1953 roku na tle relacji RFN do NRD	91
Oświadczenie rządu PRL z 23 sierpnia 1953 roku	94
Podsumowanie	99
Bibliografia	105
Indeks nazwisk	113
Indeks geograficzny	115
Indeks instytucji	117